

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BIAŁYSTOK**

z dnia 2022 r.

**w sprawie budowy pomnika Romana Dmowskiego na terenie Placu Niepodległości im. Romana Dmowskiego
w Białymstoku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.¹⁾), uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Rada Miasta Białystok wyraża zgodę na budowę pomnika Romana Dmowskiego, współtwórcy polskiej niepodległości.

2. Pomnik umiejscowiony zostanie w Białymstoku na terenie Placu Niepodległości im. Romana Dmowskiego (skwer między ul. ks. A. Abramowicza, a Al. J. Piłsudskiego) na działce nr 257/3 w obr. geod. 11 Śródmieście, która stanowi własność Gminy Białystok.

3. Integralną częścią niniejszej uchwały jest załącznik graficzny przedstawiający na szkicu sytuacyjnym obszar lokalizacyjny pomnika, o którym mowa w ust.2

4. Za wybudowanie pomnika odpowiedzialne będzie Stowarzyszenie Pomnik Romana Dmowskiego w Białymstoku.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

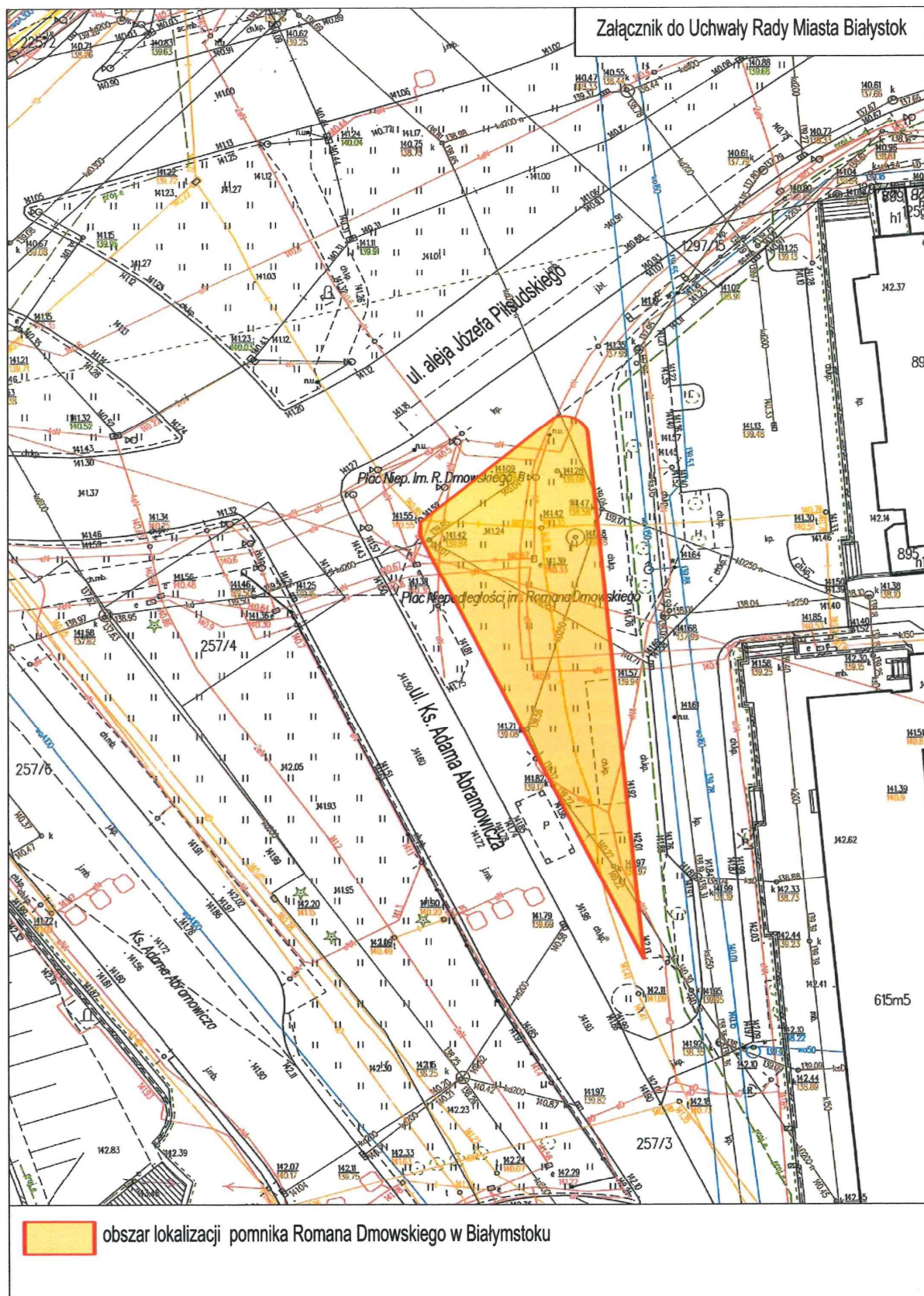
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Łukasz Prokorym

¹⁾ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2022 r. poz. 583, 1005 i 1079.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Białystok
z dnia 2022 r.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust.2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, "do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086, z późn. zm.), a także wznoszenia pomników".

Ze względu na to, iż nieruchomości na której ma być posadowiony pomnik stanowi własność Miasta Białystok konieczne jest wyrażenie zgody w formie uchwały przez Radę Miasta. Z wnioskiem budowy pomnika wystąpiła grupa radnych Rady Miasta Białegostoku.

Roman Dmowski był postacią wybitną oraz przykładem prawego człowieka i polityka. Jego ciężka praca na rzecz Polski do dziś stanowi przykład rozważnej i ofiarnej działalności obywatelskiej. Tworząc koncepcję nowoczesnego narodu, był prekursorem Idei niezależnego, racjonalnego i kreatywnego myślenia w kategoriach polskiej racji stanu. Należał do najwybitniejszych w historii polskich pisarzy politycznych. Jako wychowawca pokazał konsekwentną drogę do odzyskania niepodległości Polski, poprzez pracę organiczną, szacunek dla każdego stanu, aż po skuteczne wykorzystanie czynników militarnych i dyplomatycznych. Ponadto, ten główny architekt polskiej niepodległości był silnie związany z ziemią podlaską. Jego przodkowie pochodzili stąd, zaś on sam, zmarł w znajdującym się nad Narwią, majątku zaprzyjaźnionej rodziny Lutosławskich w Drozdowie.

Inicjatywa budowy pomnika jest oddolnym, od przeszło 12 lat przejawem aktywności szerokiej grupy Białostoczan, którzy społecznie, na różnych płaszczyznach dokonywali działań edukacyjnych i promocyjnych na rzecz przypomnienia kluczowej dla tożsamości Polaków i niepodległości działań Dmowskiego. Akcja społeczna prowadzona była przez Komitet Uczczenia Pamięci R. Dmowskiego, na czele którego stoi jako Przewodniczący Honorowy JE ks. Abp prof. Edward Ozorowski, senior Metropolita Białostocki. Komitet utworzył Stowarzyszenie Pomnik R. Dmowskiego w Białymstoku, które ma zapewnić sfinansowanie oraz profesjonalne i odpowiedzialne wykonanie Dziela. Pomnik będzie też zwieńczeniem i kontynuacją prac społecznych, które doprowadziły do nadania przez Radę Miejską w Białymstoku 25.01.1995 r, placowi przy kościele św. Rocha imienia Romana Dmowskiego. Z kolei Rada Miejska 23.11.2015 r. poparła uchwałą budowę pomnika na terenie Placu Niepodległości. Warto zauważyć, że po śmierci w 1939 r. głosami Rady Miejskiej w Białymstoku, Roman Dmowski został upamiętniony zmianą nazwy ulicy Kolejowej na Romana Dmowskiego. Decyzja została podjęta przez wszystkie opcje radnych, którzy ponad podziałami docenili dokonania tego męża stanu.

Budowa pomnika na Placu Niepodległości u stóp świątyni św. Rocha, będącej wotum Białostoczan za odzyskanie przez naszą ojczyznę wolności w 1918 r., stanowi pozytywny i integralny pomysł na ubogacenie przestrzeni publicznej.

Mając na względzie wielką rolę państwowotwórczą narodu i samej tożsamości narodowej, tak widoczną w dzisiejszych czasach, chcemy zapewnić godne upamiętnienie jednego z wielkich Polaków, architekta naszej niepodległości, sygnatariusza Traktatu Wersalskiego.

Pomnik zostanie wybudowany nakładem sił i środków Stowarzyszenia Pomnik Romana Dmowskiego w Białymstoku.

W związku z powyższym wnioskujemy o podjęcie uchwały, umożliwiającej powstanie w Białymstoku pomnika Romana Dmowskiego.